

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . . . 15 K
 3/4 . . . . . 10 »
 1/2 . . . . . 5 »

Pesamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kažipot po Goriskem in Gradiškanskem“ in „Kažipot po Ljubljani in kranjskih mestih“, dalje dva krat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštne svez“.

Naročnino sprejema upravnštvo v Gosposki ulici, št. 7 I. nadstr. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo. Oglasi in poslanice se računajo po vrstah: vsaka tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nad. bi Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnštvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopolni naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge rači, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo lo uredništvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekalšču Jos. Verdi, Peter Krelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališčni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovaški v Koronski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserna.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčić) tiska in zal.

Odgovor „sodrug“ — dr. H. Tumi

na njegovo „Pojasnilo“ v „Rdečem Praporju“ 9. t. m.

Še predno sem jaz le omočil pero proti najnovejšemu organizatorju socijalne demokracije na Goriskem, že me je napadal v „Dejavskem Listu“. Po članku v „Slovenskem Narodu“ 4. t. m. sem pa pričakoval in dočkal ploho novih inzultov. To pot je izbral „Rdeči Prapor“, kjer je odložil svoj težki tovor.

Članek v „Slov. Narodu“ podpisujem v vseh glavnih točkah, ker je žal le prerisnična slika te žalostne politične prikazni na Slovenskem. Zato pa se je sodrug dr. H. Tuma skrbno izognil jedru „Narodovega“ članka ter z zavijanjem, neresničnimi in drznimi trditvami podal dočela napačno sliko o raznoterih dogodkih našega političnega delovanja.

Rdečim sodrugom je kajpada ljubo, ako dr. Tuma zdaj marljivo pljuje v skledo, ki ga je dobro zredila in utrdila na Goriskem. Naravno pa je, da mora slediti takim najnovejšim Tumovim eksperimentom odločen odpor vseh prizadetih krogov. Kar se tiče narodno-napredne stranke in mene, odgovarjam takoj jaz sam. — Moja naloga bo lahka, za priče pa kličem vso javnost, ki je zasledovala naše politično življenje, in vse prvake naše stranke.

1. Dr. Tuma in razkoll 1899.

Dr. T. pravi: „... vsled osebnega napada od strani g. Andreja Gabrščeka je dr. Anton Gregorčič kupil posebno tiskarno in je tako prišlo do razkola.“ — Dr. T. je smatral „Sočo“ za edino oporo v boju proti nastopajočemu klerikalizmu in dal mi je na razpolago vse moči, kajti: šlo se je za mojo materijalno in politično existenco.

Resnica pa je, da je prišlo do razkola: iz stvarnih razlogov, ker se je dr. Gregorčič uklonil klerikalni politiki pod nadškofom Missijo in sem jaz odpoval daljnje sodelovanje, — iz osebnih razlogov pa,

ker je postal dr. Tuma nemogoč v družbi deželnih poslancev. Že decembra l. 1898. sta me obdelovala dr. Gregorčič in grof Coronini nad poldruho uro v poslanski zborščici na Dunaju, da moramo dr. T. — odstraniti, ker je neznošen in brezobrazen človek, ki edini sam vse ve in zna in dela. Jaz sem odklonil nalogo, ki sta mi jo hotela poveriti, da dr. T. zopet odpravim iz deželnega zbora, iz „Sloge“, iz „Goriške ljudske posojilnice“, kamor je prišel dr. Tuma edino na — moje priporočilo.

Vsled tega so postale bolj hladne razmere tudi med menoj in Gregorčičem, ki so postale v l. 1899. že tako napete, da sem v marcu pismeno dal na razpolago dr. Gregorčiču „Sočo“, „Primorca“ in „Adriatische Post“. To je Gregorčiča malo presenetilo, prišel je k meni in me skušal pomiriti. — V aprilu 1899. je bil znameniti občni zbor „Goriške ljudske posojilnice“, ko je hotel dr. Gregorčič izbacniti — dr. Tuma. Tu pa mi je vskipela kri, ker videl sem tam združene predstavitelje klerikalne organizacije: Gregorčič, Pavlica, Berbuč, — in propadli so, dr. Tuma pa je ostal še nadalje predsednik. Na to je „Soča“ govorila čedalje bolj jasno — in kocka razkola je padla tisti dan, ko sva se razšla za vedno z dr. Gregorčičem po dvoum nem razgovoru; mož ni sprejel mojih pogojev, da se mora otresti klerikalnih priveskov okoli „Prim. Lista“, narobe: šel je za njimi čez drnin strn. Kar je sledilo do današnjih dnij, je bilo vse le naravna posledica. — Dr. Gregorčič je kupil Obizzijsvo tiskarno in začel v juliju izdajati „Gorico“. Izšla je že prva številka novega lista, — in prišel je na moje stanovanje grof A. C., ki mi je še enkrat ponujal spravo, češ: v njegovi moči je, da „ovo tiskarno in list združi z mojimi podjetji, toda edini pogoj je bil: dr. Tuma odstraniti iz našega političnega delovanja, ker je neznošen človek, s katerim nikdo več ne more sedeti pri isti mizi. — Treba je bilo le mojega privoljenja, malo dobrega želodca za premenjen politični kurz v deželi, — in zadal bi dr. T. „milostni sunek“, ki bi ga bil čez noč odne-

sel iz dežele. Tu je šlo torej v oseb-nem oziru edino le za materijalno in politično existenco dr. Tume — in za to sem postavil v nevarnost svojo existenco in žrtvoval sem političsko karijero, ki se mi je kazala takoj za volitve l. 1902. Brez dvoma bi bil prišel jaz v deželni zbor in odbor namesto gosp. Klančiča.

Na vse to se mi postavlja zdaj dr. T. v javnosti še za dobrotnika, češ, kako se je žrtvoval ter mi dal na razpolago vse svoje moči, ker je šlo za mojo existenco! Ironija!

2. Dr. Tuma in narodno-napredna stranka.

Dr. T. pripoveduje, da je sprejel kandidaturu za splošne volitve v državni zbor l. 1902. le pod pogojem, da se ustanovi stranka in postane „Soča“ njeno glasilo; jaz da sem se le s težko silo podvrget njegovim zahtevam in edino le radi tega, ker sem vedel, da sicer propade stranka pri volitvah (— kaka logika! —).

Resnica pa je ta, da dr. T. je hotel ustanoviti napredno — politično društvo. To bi imelo seveda le malo članov, na čelu mu odbor s predsednikom dr. Tumo. „Soča“ naj bi prišla tako po ovinku v roke dr. T.; jaz bi smel plačevati le deficit, kajti dr. T. ni dal in ne bi dal za list nikdar groša. Toda absolutni gospodar v takem odboru bi bil dr. T., ki sploh ni trpel nikdar drugačnega mnenja, nego je bilo njegovo. In „Soča“ naj bi bila v rokah moža, ki je bil socijalni demokrat, pa bi stal na čelu napredni stranki; proglasili smo program, ki je bil zanj le humbug in izrodek hinavščine; vodil naj bi glavno glasilo mož, ki menja politično prepričanje z vsako luno in danes proglašja za črno, kar mu je bilo včeraj belo, ter ozmerja vsakogar brez milosti, ako noče verjeti v tako menjavo od včeraj na danes.

Ta želja se mu ni izpolnila. Organizacija narodno-napredne stranke se je postavila na široko demokratično podlago, ki je tudi rodila vse poznejše vspehe in letošnjo krasno zmago.

Dr. T. pravi, da se je takoj takrat priznal za — socijalnega demokrata. Kdaj, kje, komu? Meni ni nič znano o tej izjavi dr. T. — Prosim, naj se oglasi, kdor kaj ve o tem. Ako bi bil dr. T. to storil, bi ga bil jaz poslal takoj k socijalnim demokratom!

Dr. T. je zdaj prvič priznal v „R. P.“, da sem jaz izdelal program n.n. stranke. Doslej je nešteto krat sebi lastil to avtorstvo, ker mu je tako kazalo in je vedel, da mu ne bom oporekal. Tudi to ni res, da sta prišli šele po njegovem vplivu v program točki: 1. da se stranka ne vtika v vero, — in 2. da se pusti delavcem lastno organizacijo. — V mojem osnutku sta bili obe točki precizneje označeni nego sta bili končno odobreni.

3. Dr. Tuma in volitev v državni zbor l. 1902.

Dr. T. pripoveduje: „Za splošne volitve se je izdal sklep (?), da jaz (dr. T.) prevzamem kandidaturu v splošni kuriji, g. Oskar Gabršček pa v kmečki kuriji in da mi odstopi on svoje mesto za slučaj, da v splošni kuriji ne bom izvoljen. Vsled intrig od strani g. Andreja Gabrščeka je g. Oskar Gabršček pojedel svojo besedo ter vzdržal kandidaturu v kmetijski kuriji.“

Tu se nam je pokazal dr. Tuma v prav žalostni luči: kolikor besed, toliko pljuska resnici v obraz! Kličem pred vso javnostjo za priče vse može, ki so sodelovali, in izjavljam:

Ni ros, da se je izdal sklep, da g. Oskar Gabršček odstopi svoje mesto dr. Tumi, ako ta ne bo izvoljen v splošni kuriji. Takega sklepa ni bilo! Gosp. Oskar G. bi tudi ne bil nikdar sprejel kandidature pod takim pogojem! Zato protestujem brez skrbi v imenu g. O. G. proti predzretnemu obrekovanju, da je on pojedel svojo besedo! Izjavljam tu javno, da plačam skladu socijalne demokracije 1000 K, ako dr. T. dokaže svojo trditve. Na noge, sodrug dr. T., priborite si teh 1000 K!!

Dr. T. je ponovil tudi v „R. P.“ svojo fiksno idejo, da je g. O. G. pojedel svojo

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

„Treh mušketirjev“.

Francoski spisal:

ALEXANDRE DUMAS.

(Dolje.)

Vam dam tu vrečo s petsto pištolami v zlatu; storite vse potrebno, in povejte mi, kje vas morem dobiti nocoj ob deseti uri.

— To bi moralo biti na kakem vzvišenem prostoru, odkoder bi se videlo dano znamenje po vseh delih Pariza.

— Ali hočete, da vas priporočim vikarju cerkve Saint-Jacques-la-Boucherie? Popelje vas v eno izmed sob, ki so v stolpu, pravi kurat.

— Izborno, odvrne berač.

— Torej nocoj ob desetih, pravi koadjutor; in če bom zadovoljen z vami, dobite na razpolago novo vrečo s petsto pištolami.

Beračeve oči so se pohlepno zalesketale, toda premagal se je v trenutku.

— Zvečer bo vse pripravljeno, gospod.

In odnesel je svojo klop v cerkev, postavil poleg nje na tla svojo posodo in škropilnico, šel po blagoslovljene vode v kamen, kakor bi ne imel v svojo zaupanja, ter odšel iz cerkve.

XVIII.

Stolp Saint-Jacques-la-Boucherie.

Ob tri četrt na šest je opravil Gondy vse svoje poti ter se vrnil v nadškofijsko palačo.

Ob šestih je naznanil sluga Saint-Merriškega kurata.

Koadjutor se je ozrl naglo za njim ter videl, da prihaja ž njim še neki drugi človek.

— Naj vstopi, pravi koadjutor.

Kurat vstopi, in Planchet ž njim.

— Monseigneur, pravi kurat, tu je oseba, o kateri sem imel čast govoriti z vami.

Planchet se prikloni kakor človek, ki je obiskoval dobre hiše.

— In vi ste pripravljeni služiti ljudstvu? vpraša Gondy.

— Mislim, da, odvrne Planchet: fronder sem z dušo in telesom; obsojen sem, tak, kakršnega me vidite, na vešala.

— Iz kakih vzrokov?

— Rešil sem iz rok Mazarinovih seržantov plemenitega gospoda, ki so ga peljali nazaj v Bastillo, kjer je bival že pet let.

— Kako se imenuje?

— O, Monseigneur, poznate ga dobro: grof Rochefort je.

— Ah, res! pravi koadjutor, slišal sem že praviti o tem: pravili so mi, da ste spravili na noge celo okrožje?

— Skoro, odvrne Planchet, zadovoljen sam s seboj.

— In kaj ste po svojem stanu?...
 — Slaščičar; v ulici Lombards.
 — Razložite mi, kako je mogoče, da gojite pri svojem tako mirnem stanu tako bojovita nagnjenja?
 — Kako je mogoče, Monseigneur, da me vi, služabnik cerkve, sprejmete sedaj kot viteza, z mečem ob strani in z ostrogami na čevljih?
 — Ni bil slab odgovor, pri moji veri! pravi Gondy smeje; toda jaz sem bil, kakor veste, vkljub svoji črni suknji, vedno bojovita.
 — Jaz pa, Monseigneur, sem bil, predno sem postal slaščičar, tri leta seržant pri piemontskem polku, in predno sem bil seržant, sem bil osemnajst mesecev lakaj gospoda d' Artagnana.
 — Poročnika pri mušketirjih? vpraša Gondy.
 — Da, Monseigneur.
 — Toda pravijo, da je ta navdušen Mazari-novec?
 — Hm... pravi Planchet.
 — Kaj hočete reči?
 — Nič, Monseigneur. D' Artagnan je v službi; d' Artagnan vrši svoj posel s tem, da brani Mazarina, ki ga plača, kakor vršimo mi drugi, meščani, svoj posel s tem, da napadamo Mazarina, ki nam krade.
 — Vi ste razumen dečko, prijatelj; smem li računati na vas?
 — Mislim, odvrne Planchet, da vam je gospod kurat jamčil zame.
 — Da, res; toda rad bi dobil to zagotovilo tudi iz vaših ust.
 — Računati smete name, Monseigneur, če gre za to, da se vzburka pariško mesto.

besedo vled — intrig od strani gosp. Andreja Gabrščka.

To pravljico, katero si je izmislil dr. T. sam, je pripovedoval že šestokrat, bila mu je tudi razpršena v prazen nič, ali dr. T. je in stane nepoboljšiv grešnik.

Nasprotno je resnica, za kar kličem za pričo g. O. G. samega in tista dva gospoda, ki sta bila navzoča, ko se je končno rešilo to vprašanje. Ko je propadel dr. T. v splošni kuriji, ker je dobil dr. Gregortič 22 furlanskih glasov, se je bila izrazila zvečer pri Jeleni želja, naj bi odstopil g. O. G. kandiduro dr. Tumi. Jaz sem se udal tej želji in sprejel celo nalogo, da posredujem pri prijatelju O. G. To sem tudi storil, pisal mu obširno pismo in priporočal, naj bi on odstopil pa zastavil vse svoje moči za izvolitev dr. Tume. — Ker sem videl, kako hrepeni dr. T. po državnem poslanstvu, sem ostal pri posredovanju v označenem smislu celó potem, ko sem izračunal na podlagi doslihih poročil iz cele dežele o izgubah že pridobljenih volilnih mož, da — dr. Tuma gotovo propade.

Gosp. O. G. ni takoj odgovoril na moje pismo. Dva dni pozneje smo imeli o tem vprašanju razgovor v Tumovi pisarni; štiri možje smo bili tam — in sredi prav mučne razprave je došla od gosp. O. G. lakonična brzojavka: „Naj ostane, kakor razglašeno, sicer ne garantiram za uspeh!“

In ostalo je! O. G. je bil izvoljen le s — 3 glasovi večine; dva glasova so nam klerikalci odjedli, jeden je ostal doma, ker so ga klerikalci za to ujeli, jeden volilni mož je ležal v bolnišnici v Čedadu, jeden pa je imel isti dan pogreb svoje žene v Trstu: G. Oskar Gabršček je bil izvoljen le s 3 glasovi, ki so bili edino zanj — ne pa za dr. Tumo. Pokazalo se je, da bi bil dr. T. propadel z manjšino 7—10 glasov. Gospod Oskar Gabršček je rešil stranki mandat, dočim bi ga bil dr. Tuma zapravil.

V očigled temu dejstvu sem si jaz celó očital prevelike obzirnosti napram tistemu groznemu apatitu dr. T. po državnoborskem poslanstvu, ker sem zanj posredoval pri g. O. G. — in hvaležen sem bil veliki previdnosti prijatelja Oskarja.

Zdaj pa pride dr. T. in brezobrazno dolži mene intrig. — g. O. G. da je pojedel svojo besedo, ki je nikdar ni dal, — izvrševalnemu odboru pa podtika sklep, ki ga nikdar ni bilo!! — Kako naj se označi tako ravnanje, da dobi pravo ime, to naj razsodijo čitatelji!!

(Konec pride).

f. Gabršček.

DOPISI.

Iz cerkljanskega okraja.

Cerklje, 8. maja 1908. — „Prismojenec“ z dne 30./4. 08. je zopet zagnal v javnost grdo laž o liberalni sirovosti. No, dopisnik hoče s tem oprati svojo grešno dušo, ali to pot se mu ni posrečilo. Veselje mu pa vseeno

— Da, ravno za to gre. Kaj mislite, koliko ljudi bi lahko nabrali po noči?

— Dvesto pušk in petsto helebard.

— Ko bi le bil v vsakem delu mesta človek, ki bi toliko naredil, in jutri imamo dovolj močno vojsko.

— Da, gotovo.

— Ali bi se hoteli pokoriti poveljstvu grofa Rocheforta?

— V pekel bi šel za njim! In s tem je dovolj rečeno, ker mislim, da je on zmožen za to, da bi šel v pekel.

— Bravo!

— Po kakem znamenju bo moči jutri ločiti prijatelje od sovražnikov?

— Vsak fronder si dene lahko šop slame za klobuk.

— Prav. Dajte to razglasiti.

— Potrebujete li denarja?

— Denar ni nikdar in nikjer slab, Monseigneur. Če ga ni, se izhaja tudi brez njega; če je, potem se vrši stvar toliko hitreje in toliko bolje.

Gondy stopi k nekemu zaboječku ter vzame iz njega vrečico.

— Tu imate petsto pištol, pravi; in če pojde vse dobro izpod rok, računate lahko jutri na jednako svoto.

— Položim vam točen račun o tej svoti, Monseigneur, pravi Planchet ter stisne vrečico pod ramo.

— Prav, priporočam vam kardinala.

— Bodite brez skrbi, v dobrih rokah je.

Planchet odide, kurat ostane še hipec.

časno privoščimo. Ker je toliko ljubezniv, da naznani neresnične sirovosti liberalcev, naj naznani tudi znane klerikalne sirovosti v Šebreljah in Masori, za nametek naj nam pa nekaj pove o onem klerikalnem možu, kateri je zaprl svojo ženo v svinjak, dalje o oni krščanski hiši blizu „Gorenjca“ in o nekem „Prekrajku“ na Reki. Mi za zdaj še molčimo o tem, ker upamo objave od strani odkritosrčnih cerkljanskih generalov, posebno pa od onega človečeta pri zadnji klerikalni ne-pa liberalni sirovosti, ki je tako možko držal poleno v roki. Ker piše „Prismojenec“, da so liberalni fantje imeli polena, mislimo vsi, da se je človeče zopet sprebrnilo v liberalca, pa drago „človeče“ le ostani na svojem mestu, te prav nič ne potrebujemo; svetujemo Ti pa, da imaš drugič krajše roke, ker to se dandanašnje strogo kaznuje. Dopisnik naj tudi popravi v „Prim. listu“ dopis o lib. sirovosti in naj ga lepo zadene na svoj hrbet, ker edino njemu pritiče. Če pa dopisnik ne more prevzeti, naj pa opiše celo zadevo s krščansko resnicoljubnostjo od konca do kraja in uverjen naj bo, da mu odgovor ne izostane.

Iz kanalskega okraja.

Iz Kala. — (Naš kurat Grbec — obsojen.) Pred okrajno sodnijo v Kanalu je bil obsojen naš kurat Grbec na 30 K globe, odnosno 3 dni zapore, ker je pisal o finančnih stražnikih razaljiva pisma tretjim osebam, ko je bival še na svojem prejšnjem mestu v Zapotoku.

Zveza narodnih društev.

Kolesarsko društvo „Gorica“ v Gorici in tržaško kolesarsko društvo „Balkan“ iz Trsta priredita dne 8. junija t. l. na binkoštni ponedeljek prvo narodno dirko združeno z ljudsko veselico na goriskem dirkališču (Velodromu). — Vspored narodne dirke: I. Tekmovalna pešhoja: 6 krogov = 2000 m. Otvorjena za vse pešce slovanske narodnosti. Vloga K 1. Darila sledeča: I. Zlata svetinja; II. Velika srebrna svetinja; III. Mala srebrna svetinja. — II. Dirka juniorov: 3 kroge = 1000 m. Otvorjena za vse člane, katerega si bodi slovanskega kolesarskega društva, kateri niso dobili še nobenega darila. Vloga K 1. Darila sledeča: I. Velika srebrna svetinja; II. Mala srebrna svetinja; III. Bakrena svetinja. — III. Društvena dirka: 3 kroge = 1000 m. Otvorjena za vse člane tržaškega kolesarskega društva „Balkan“. Vloga K 1. Darila sledeča: I. Zlata svetinja; II. Velika srebrna svetinja; III. Mala srebrna svetinja. — IV. Društvena dirka: 3 kroge = 1000 m. Otvorjena za vse člane kolesarskega društva „Gorica“. Vloga K 1. Darila sledeča: I. Zlata svetinja; II. Velika srebrna svetinja; III. Mala srebrna svetinja. — V. Dirka hitrosti: 1 krog = 333 m. Otvorjena za vse dirkače

slovanske narodnosti. Vloga K 1. Darilo sledeča: I. Zlata svetinja, dar g. Rudolfa Drufovka, predsednika kolesarskega društva „Gorica“. — VI. Narodna dirka: 3 kroge = 1000 m. Otvorjena za vse člane slovanskih kolesarskih društev. Vloga K 1. Darila sledeča: I. Zlata svetinja; II. Velika srebrna svetinja; III. Mala srebrna svetinja. — VII. Glavna dirka: 10 krogov = 3333 m. Otvorjena za vse dirkače slovanske narodnosti. Vloga K 2. Darila sledeča: I. Zlata svetinja; II. Velika srebrna svetinja; III. Mala srebrna svetinja. Po končani dirki nastop vseh zmagovalcev na kolesih na dirkališču.

Prijave in pismena vprašanja naj se pošiljajo predsedniku kolesarskega društva „Gorica“ g. Rudolfu Drufovka ali predsedniku tržaškega kolesarskega društva „Balkan“ g. C. Sirku v Trstu. — Zaključek prijav v torek dne 2. junija 1908. ob 10. uri zvečer. — Na pozneje došle prijave in na prijave brez vlog se ne ozira. — Od dne 10. maja t. l. otvorjeno je prijavljencem dirkališče za training.

Združena odbora.

Zadnja veselica v Št. Petru je kaj imenitno uspela. Lep vsopred je privabil na veselilni prostor nad 400 ljudi, domačinov in okoličanov. Težke skladbe so se eksatno proizvajale in prav čuditi se je bilo, da si upa nastopiti okoličansko društvo s težkim zborom „Samo“ in ga tudi tako dovršeno peti. Tudi žaloigro „Sin“ se je izborna igralo; podrobnejšo razpravo in kritiko priobčimo mogoče prihodnjič. Pri tem smo opazili, da se je v vseh onih krajih, kjer obstojajo že delj časa društva, emancipiral ljudski okus od enodejanskih šaloiger in burk ter se povspel do večdejanskih iger. „Krivoprisežniku“ v Renčah je sledil „Sin“ v Št. Petru, kateremu sledijo še „Čevljar“, tridejanska šaloigra v Št. Andrežu in „Cigan“ v Gor. Vrtojbi. Iz tega se vidi velik upliv društev na izobrazbo občinstva. Društvu „Prešeren“ pa ne rečemo drugega kakor: Hvala za izreden užitek! in „Naprej po tej poti!“

Domače vesti.

Osebnost. — Naš rojak iz Gorice, ing. g. Iv. Presnel je napravil 9. t. m. v Pragi drugi državni izpit s prav dobrim uspehom. Čestitamo.

Slikar g. Milan Klemenčič iz Ajdovščine je razstavil v Gabrščkovi knjigarni v Trgovskem Domu troje slik. Jedna, ki je najbolj ugajala, to je „ob Soči“, je prodana.

„Sodružgu“ dr. H. Tumi je priobčil g. poslanec A. Gabršček danes prvi del svojega odgovora na neslanosti v „Rdečem Praporju“. Dr. T. je izzval g. Gabrščka, ki je moral nastopiti to pot v obrambo rešnice, stranke in sebe. Opozarjamo čitatelje na zaslužen odgovor g. G. Dr. Tuma je onečastil vso svojo preteklost, požgal za seboj vse mostove ter se pridružila socialnim demokratom. V dobi, ko je začela nastopati med delavstvom Narodna Delavska Organizacija, je ustal nov delavski prerok — dr. Tuma, ki razdira pošteno narodno delo. Takega škodljivca je treba za-

poditi iz naših vrst. Pričakujemo, da ga okoličani še prav pošteno naženejo, ko jim pride pripovedovat svoje zmedene neslanosti.

Televadno društvo „Sokol“ v Gorici sklicuje na četrtek 14. t. m. v hotel „Pri zlatem jelenu“ izvauredni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Volitev delegatov za zvezni občni zbor. 2. Dopolnitev odbora. 3. Določitev izletov. 4. Slučajnosti. — Pričetek ob 8. uri zvečer. Ako bi ob tej uri občni zbor ne bil sklepčen, vrši se 1/2 ure kasneje drugi ob vsaki udeležbi. — Odbor.

XX. glavna skupščina „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“ se bo vršila letos dne 6., 7. in 8. septembra v Gorici z izletom v Videm-Čedad-Ljubušnje-Vrsno.

„Narodna delavska organizacija.“ — V nedeljo je bil lep shod v Rihembergu. Navzočih je bilo nad 200 ljudi. Govoril je dr. Maudič iz Trsta, Bizjak in še drugi. Sklenilo se je ustanoviti v Rihembergu podružnico „N. D. O.“ — Pri občnem zboru „Delavskega podpornega društva v Ajdovščini“ se je sklenilo sklicati velik javni shod „N. D. O.“ za prihodnjo nedeljo.

Vечerni koncerti na vrtu hotela Zlati Jelen pričnejo jutri v sredo in se bodo nadaljevali za zdaj vsako sredo ob lepem vremenu. Pričetek ob 8 1/2, vstopnina 40 vin. Svirala bo vojaška godba.

Pričakujemo od našega meščanstva obile udeležbe. Pokažimo, da smo tu, da lahko vsopredno korakamo v napredku z meščani druge narodnosti.

Vabilo na občni zbor deželne zveze za promet tujcev v Gorici, ki se bo vršil četrtek, 21. majnika 1908. ob 3. popoldan v bralni sobi hotela „Sudbaha“. Dnevni red: I. Pozdrav načelnika. II. Letno poročilo. III. Načrt bodočega delovanja. IV. Nasveti in slučajnosti. K mnogostevilni udeležbi vabi odbor.

Razpis službe ravnatelja slovenskega gledališča. — Vsled sklepa obč. sveta z dne 5. t. m. razpisuje se služba ravnatelja slovenskega gledališča v Ljubljani z letno plačo 7200 K, ki se bode izplačevala ravnatelju v mesečnih naprejšnjih obrokih pri mestni blagajnici. Ravnatelja imenuje po nasvetu odbora Dramatičnega društva izmed treh proslincev (iz tera) občinski svet ljubljanski. Ravnatelj mora biti Slovenec. Prednost imajo pisatelji, ki praktično poznajo gledališče in tehnično stran predstav. Služba je provizorna proti trimesečni odpovedi. Prošnje je vlagati pri odboru Dramatičnega društva v Ljubljani najkasneje do 23. t. m. — Odbor Dramatičnega društva v Ljubljani.

Hotel Zlati Jelen ima telefonsko številko 133. To naznanjamo gostom, da se začnejo posluževati te ugodnosti.

Restavracija hotela Zlati Jelen se priporoča sameem in takim rojakom, ki so nakazani na gostilno, da poskusijo tu hrano v abonement. Cene so postavljene prav nizko. — Veliko je takih rojakov, ki na ta način lahko tvorijo večjo stalno družbo. Hočemo to naše podjetje povzdigniti v vsakem pogledu in ohraniti ga v domačih rokah.

— Ste li zadovoljni, Monseigneur? vraša koadjutorja.

— Da, ta človek se mi zdi spreten in odločen.

— Da, stori še več, nego je obljubil.

— No, potem pa še bolje!

In kurat odide za Planchetom, ki ga je čakal na stopnicah.

Deset minut pozneje je prišel Saint-Sulpiški kurat.

Ko se odpro vrata Gondy-jevega kabineta, plane grof Rochefort Gondyju nasproti.

— Vi ste torej, dragi grof, pravi Gondy ter mu ponudi roko.

— Torej ste vendar slednjič odločeni, Monseigneur? pravi Rochefort.

— Odločen sem bil vedno, odvrne Gondy.

— Ne govoriva več o tem; vi mi to pravite, in jaz vam verjamem; napraviti hočemo Mazarinu bal?

— Da, upam.

— In kdaj se začne ples?

— Povabila se delajo za nocoj, odvrne koadjutor, toda vijoline začnejo igrati šele jutri zjutraj.

— Računati smete name in na petdeset vojakov, ki mi jih je obljubil vitez Humières, za slučaj, ko bi jih rabil.

— Petdeset vojakov?

— Da; novice nabira in mi jih posodi; konča ta praznik, mu jih nadomestim, če mu jih bo manjkalo.

— Prav, dragi Rochefort; toda to še ni vse.

— Kaj pa še? vpraša Rochefort ter se nasmehne.

— Kaj ste pa ukrenili z Beaufortom?

— V Vendômois je, kjer čaka, da mu pišem, naj se vrne v Pariz.

— Pišite mu, čas je,

— Torej ste si gotovi svoje stvari?

— Da, toda podvizati se mora; zakaj komaj se dvigne pariško ljudstvo, ko bomo imeli deset princev, ne enega, ki se mu bodo hoteli postaviti na čelo: če se Beaufort zakasni, ne bo mesto več prazno.

— Ali mu smem naročiti to v vašem imenu?

— Da, gotovo.

— Ali mu smem reči, da mora računati na vas?

— Da, recite mu.

— In mu prepustite vso moč?

— Kar se tiče vojske, da; kar se tiče politike...

— Saj veste, da to ni njegova močna stran.

... Mi dovoli, da si zagotovim po svoji volji kardinalski klobuk.

— Tega torej hočete doseči?

— Ker sem že prisiljen, nositi klobuk take oblike, ki mi ne ugaja, odvrne Gondy, si želim vsaj to, da bi bil ta klobuk rdeč.

— O barvah in ukusu so mnenja različna, pravi Rochefort smeje; jamčim vam pa za to, da bo Beaufort zadovoljen.

— In mu boste pisali že nocoj?

— Pošljem mu sla, to bo boljše.

(Dalje pride.)

Jubilejni sprevod na Dunaju in Slovenci. — Pobožni dunajski krščanski socialci, ki go-epodarijo sedaj na cesarskem Dunaju ter imajo tudi vlado v strahu, so preračunali, da bi mogel slavnostni sprevod raznih kronovin in narodov na Dunaju v proslavo cesarjeve 60-letnice dati državnemu stolnemu mestu obilo dobička. Cesar ni hotel takega spre-veda, vlada se ga je branila, ali pritisk krščanskih socialcev je bil tak, da sta se udala. Priredi se slavnostni sprevod, ki prinese Du-naju mnogo dobička. Krščanski dunajski soci-jalci hočejo to. Sedaj pa naj se druge dežele, in razni narodi kar raztope v lojalnosti in patriotizmu ter naj derejo na Dunaj v kar največjem številu, da jih tam katoliški soci-jalci pošteno oskubajo. Umazana spekulacija je porodila misel o slavnostnem sprevedu. Žepe si hočejo napolniti Dunajčanje s sprevo-dom, kakor si jih hočejo napolniti z zava-rovanjem cesarja, o katerem smo že poročali. Štefažo v tem jubilejnim sprevedu naj bi delali tudi Slovenci! V Ljubljani je že dose-gel deželni glavar Šuklje, da se je osnoval odbor, ki ima nalogo aranžirati veliko ude-ležbo „Kranjcev“. V tej udeležbi bo tudi ro-marska skupina. Sedej si pa mislite take le kranjske romarje, kakoršne vidavamo v Gorici, ko gredo na Sveto goro, kako kri-tičjo po mestu. Vse gleda za njimi in se jim smeje. To bo menda glavna skupina „Kraujcev“. Kranjcev pravimo, kajti deželni glavar kranjski je govoril gledé udeležbe le o „Kranjih“ in ne o Slovencih. Ako bo udeležba taka, nò, potem bo to velika sra-mota za ves slovenski narod! — Na Dunaju se pokažejo izmed Slovanov v sprevedu tako le Poljaki in Slovenci! Čehov ne bo, Malo-rusov ne bo, Hrvatov tudi ne. Torej Poljaki in Slovenci! Ka ko pa tijejo ti skupaj? Privi-legirani Poljaki, ki imajo vse, kar hočejo, ki imajo svojo „Polonjo“ — in pa najbolj zati-rani slovanski narod, Slovenci. — Krščanski sec. s svetnikom Luegerjem na čelu so pokazali vse svoje veliko sovraštvo do Slovanov s tem, da prepričali slovanske gledališke predstave, na-meravane na Dunaju v proslavo 60 letnice, češ, da je Dunaj nemški, da tamkaj ne sme biti slovanskih gledaliških predstav. To je prostaska surovost, to je divji fanatizem, ki kaže te ljudi v toliko grši luči, kar po tem vabijo pa na Dunaj na velik spreved, da bi si polnili žepe.

Škandal, velikanski škandal bo to, če se Slovenci udeležijo tega spreveda. Tu ne gre za spoštovanje cesarja in za proslavo njegovega jubileja, ampak tu gre le za osebne spekulacije umazanih krščanskih Dunajčanov. Slovenci naj bi bili tudi med tistimi kozličji, ki bi šli na Dunaj, da spekulativni Dunaj-čanje toliko več zaslužijo s slavnostnim spre-vedom. Ne!

Apelujemo na goriške Slovence, da če se jih bo vabilo od katerekoli strani na Dunaj, naj ne gredo. Mi nimamo v slavnostnem sprevedu, ki so ga aranžirali hinavski dunajski Luegerjevci, ničesar iskati. Ti ljudje se trkajo na svoja katoliška prsa, govorijo o resnici in pravici, pri tem pa so prav taki naši narodni sovražniki, kakor Vse-nemci. Ničvredna Luegerjeva zalega nas ne bo izzemala. Iz narodnega sovraštva do Slo- vanov so prepričali slovanske gledališke pred- stave (tudi slovenska se je imela vršiti), sedaj pa naj bi jim šli mi poljubovat nemško roko in bogato zalagat nemški žep. Ne boš, nemški Mihelj!

Naša dolžnost je, da se postavimo na stran Čehov, Malorusov in Hrvatov ter postopamo solidarno z njimi. Zatirani ostanimo doma, in na dan jubilej- nega spreveda se spominjamo, kako hočejo Nemci zatreti z vso silo pod zaščito vlade, slovenski jezik na Koroškem, da bi potem planili po drugih slov. deželah, kako se za- postavlja kulturne Čehi, prvi narod v Avstriji, kako azijatsko se postopa s Hrvati, kako se meče slovaške rodoljube v ječe. In tako dalje in tako dalje...

Lopaki za otroško zavetišče v Gorici, ki se ima postaviti v spomin cesarjeve 60letnice, so samo laški. Za prispevanje se vabi samo laško. Torej se obrača odbor le do Lahov za prispevke. Če pride kdo k Slovincu prosit prispevkov, naj ga zapodi! Slovenščino so izključili, izključimo mi prispevke. Edino pravi odgovor odboru in njega predsedniku stolnemu kanoniku Tomsigu. Zavod bo po- polnoma laški — torej mi nimamo nič pri- spevati zanj. Trije slov. uradniki, ki so v tem odboru, naj izstopijo.

V goriški ženski bolnišnici so odrezali dva prsta 29 letni Mariji Bratašević, delavki v

tovarni v Ajdovščini, kjer jo je stroj pograbil za roko.

Izpred sodnije. — Svoj čas smo poročali o tatvini kosičij, katero sta zakrivila laški podanik F. Prestento in Iv. Kogoj iz Pod- gore. Obsojena sta vsak na 2 meseca ječe s postom vsak mesec.

Samomor. — Sinoči ob 9^{1/2}, se je vstrelil v mestnem vrtu v Gorici 20 let stari gimna- zijec Herman Vovk iz Trsta, ki je imel letos delati maturo. Njegova družina biva v Trstu, Via Chiozza 33-IV. Pustil je pisma, iz kate- rih se da sklepati, da se mu je mešalo. Truplo so prenesli v mrtvašnico v Gorici.

Štiri cigane so aretirali, trije se pišejo Le- vakovič, eden pa Hudorovič. Zakaj so jih prijeli, ni treba praviti.

Nekoga 62letnega reveža, ki se piše Fr. Ambrožič iz Železnikov, je dobila policija na cestnem tlaku ležečega. Bil je pijan. Mož je bil brez sredstev. Pošljejo ga v občino, v katero je pristojen.

Priloga. — Današnji „Soči“ smo priložili nov vozni red, veljaven od 1. maja t. l. Vsi oni, ki imajo razobešen naš vozni red, so na- prošeni, da prilepijo vrhu starega tega, ki jim ga danes pošiljamo.

Listnica. — V Pulj: Vaš dopis smo pre- jeli. Ali, kar je tam povedano, smo že na- znanili v „Soči“. Drago pa nam bo, če nam od časa do časa kaj poročate.

Trgovsko - obrtne in gospodarske vesti.

Vinske pokušnje in vinarški shod priredi Krasko vinarско društvo v Tomaju dne 17., 18. in 19. maja 1908.

Vspored: Vinarški shod. Dne 17. maja ob 10. uri dopol. 1. Pozdrav predsed- nika. 2. Kake vrste trt naj sadimo in ce- pimo po Krasu, poroča gosp. Anton Štrekelj, vodja dež. kmet. šole v Gorici. 3. O zbolj- šanju kletarstva na Krasu, poroča g. Josip Štrekelj, dež. posl. v Komnu. 4. Kako pospešiti prodajo terana, poroča gosp. Franc Gombač, vinarški komisar v Ljubljani. 5. Slučajnosti.

Vinska pokušnja in semenj. Dne 16. maja ob 3. uri pop. sestane se po- sebna za to ustanovljena komisija za odli- kovanje vin. Dne 17. maja v nedeljo ob 1. uri pop. se otvori vinska pokušnja z vinskimi semnjom, ki traja do 7. ure zvečer. Dne 18. in 19. maja nadaljuje se ista od 9. ure zjutraj do 7. ure zvečer.

Košarska šola se ustanovi v Sovodnjah.

„Zveza slov. zadrug.“ — Na kratko smo že omenili občni zbor „Zveze“, ki se je vr- šil v Ljubljani:

Udeležba je bila prav velika, zakaj za- stopanih je bilo 61 zadrug z 907 deleži. Ob- čni zbor je otvoril načelnik g. Josip Lenar- čič s prisrčnim nagovorom. V svojem nago- voru je izdal načelnik, da je bila misel, osnovati „Zvezo“, dobra. Ta misel se je spo- čela iz nujne potrebe, združiti naše zadru- ge, ki so stale osamljene v svojem delovanju, in ki iz raznih razlogov niso mogle pridružiti se obstoječim združitvam. Ves tok narodno- gospodarskega življenja se pojavlja daudanes v združitvah. Moči poedinca so preskromne zlasti v našem narodu, da bi mogel dotičnik z uspehom biti boj za obstanek, oziroma na- predovati na gospodarskem polju. Posamezna zadruga more le tedaj uspešno delovati, ako je dana prilika nasloniti se na drugo sovrat- nico, kateri more pri nastalih preostankih svojih dohodkov odstopiti del in tako oživiti vrednosti, ki bi bile zanjo časosno mrtve. V zvezi pa najde zadruga tudi svojega zvestega prijatelja, ki ji gre vsikdar brez dobička- željnosti na roke, in kateremu se sme vsaka zadruga zaupati kakor svojemu očetu. — Zveza se je vzlic vsemu odporu krepko raz- vija in danes se ponašamo lahko, da se je prvemu načelstvu posrečilo v teku pol leta združiti 90 zadrug, med temi nekaj najstarej- ših in najkrepkejših kranjskih zavodov v skupno zvezo, ki šteje že nad 23.000 članov. Vzlic temu, da se je delovanje odborovo v prvi vrsti moralo sukati okoli organizacije in se je z zravnnavanjem denarnih sredstev za- čelo le polagoma delovati, imamo v tej kratki dobi že nad 4.800.000 K prometa.

Nato je podal v imenu prvega načelstva temeljito poročilo gospod dr. Žerjav. Iz nje- govega poročila posnamemo nekaj misli:

Omenil je predvsem, da mora polagati račun o tem, s kakim smotrom se je „Zveza slovenskih zadrug“ ustanovila. Zadruga ideja, ki je za narod z malimi gospodarstvi, kakr- šen je naš narod, zelo primerna, se je naj-

prej razvila po naših mestih v obliki Šulce- Deličevih posojilnic, katerim so sledile kot prve produktivne zadruge mlekarne. Ni se pa harmonično razvijalo naše kmečko združni- štvo. Obilo naših dobrih sposobnih moči je stalo na strani, ker ni bilo centrale, ki bi jih organizovala. Brez umetne sile ima „Zveza“ povsod buditi in dati iniciativo, da pripelje v službo združništva nove moči. Deluje tudi uspešno za organizacijo obrtnikov. Govornik je nato utemeljil potrebo enotne denarne zavnave v „Zvezi“. Naš narod je gospodar- sko diferenciran, da so nam potrebni zavodi po Šulcejevem in po Raifajznoyem sestavu. Raifajzenovka se podlaga vsem naprednejšim oblikam kmetijskega gospodarstva, ki se mora razviti v smeri produktivnih zadrug in indu- strializacije. Naši okrajni zavodi po Šulceje- vem ustroju so povsod nekake centrale, krog katerih delujejo kakor čebelice Raifajzenke, ki se posvečajo predvsem lokalnemu osebne- mu kreditu. Med mestnim in kmečkim za- družništvom vrši potrebno nalogo posredoval- ca „Zveze“. — Glede blagovnega prometa je izjavil govornik, da se bo „Zveza“ oprijemala kupčijskih poslov — seveda z vso previdno- stjo — tam, kjer kmečki produkciji trg šele odpira, ker posredujoča trgovina ne zadošča, dalje pa takih poslov, kjer odločuje masa, kjer je težišče v množini discipliniranih kup- cev oziroma prodajalcev. Tu ni spekulacije in ni treba uadpovprečne inteligence. Izključiti pa je spekulacijske kupčije in tudi vse tiste trgovske posle, kjer je delo posameznika- trgovca cenejše in boljše kot sploh more biti zadržno delo. Tako se združništvo in trgovina medsebojno priznavata in cenita. Učitelj g. Mermolja z Goriškega je naglašal v svojem govoru, da kmečko ljudstvo zahteva realnosti, ne le besed. Treba ga je združiti na gospodarskem polju. Naglašal je potrebo blagovnega prometa, na Goriškem posebno glede zgodnjih črešenj in vina, katere pridel- ke so dosedaj pokupili tuji spekulantje. Nad- učitelj g. Bertok iz Pobegov v Istri je govo- ril tudi za blagovni promet za izvažanje kmetijskih pridelkov. Dosedaj je istrski kmet dobil za svoje pridelke v Trstu komaj toliko, kar je bil vreden prevoz.

Po drugih govorih je podal gosp. Ivan Rožman poslovno poročilo v splošnem, na- dalje o denarni izravnavi, o blagovnih poslih in o reviziji. Povedal je, da je pri „Zvezi“ sedaj že 90 zadrug, in sicer 63 posojilnic, 7 gospodarskih zadrug (vse v Istri), 12 mlekar- skih zadrug, 2 vinarški, 2 konjerejski, 2 ti- skarni, 1 vodovodna zadruga in 1 založba. Nekaj zadrug je še v registraciji, nekaj pa je prijavljenih, tako da se sme reči, da ima zveza že okroglo 100 zadrug. Od teh jih je 63 na Kranjskem, 27 pa na Primorskem. De- narnega prometa je bilo 4.812.797 kron. Vkljub denarni krizi ni šla nikdar „Zveza“ nad 5^{1/2}% obrestne mere, dočim se je dru- god moralo plačevati do 7^{1/2}%. Nad polovico članic se je že začelo posluževati denarne izravnave.

V odbor so bili voljeni za Primorsko gg.: Andrej Gabršček, Henrik Domiuko in Josip Kuret. — V nadzorstvo pa gg.: Fran Mermolja in Rud. Pečarič za Primorsko.

Politični pregled.

Proračunski odtok je sprejel resolucijo, naj se postavka v proračunu v znesku 360.000 K za pospeševanje umetnosti poviša prihod- nje leto na 2 milijona K. Potem so začel- razpravljati o pristaniški in sanitetni službi, ribištvo itd.

Slovesen politični dan. — Poročali smo zadnjič o posetu nemških knezov na Dunaju ter ob istočasni manifestaciji slovanske vzaj- jemnosti v Pragi. Češki dnevnik „Den“ piše o tem: „Dasi je češki narod v poslednjih letih mnogokrat slišal priznanja svoje narodni

zavednosti, svoje pridnosti i vrednosti, vendar ima ona manifestacija v tem pogledu izvan- redno važnost. Sedanje izjave ne le da so češki narod znova učvrstili in okropčale v pravičnosti češkega narodnega boja, ampak so mu tudi postavile zopet pred oči ono veliko historično nalogo češkega naroda v tej državi, namreč da bi postala češka politika os poli- tičnega življenja na Avstrijskem in bila dobri izgled in opora politiki ostalih tlačanih na- rodov... Idaja zavednosti skupnih interesov t. zv. manjših narodnosti rase... 6. t. m. je bil historični dan. Na Dunaju so se klanjali nemški knezi našemu vladarju — v Pragi so manifestirali parlamentarni zastopniki nemških narodov na Avstrijskem za itopnje slovanske vzajemnosti in skupno z Italijani in Romuni za enako pravo vseh narodov avstrijske dr- žave. — Memento za avstrijske Nemce, ki naj jih svari, naj ne iščejo svoje naloge v tej državi v stalni nadvladi nad ostalimi narodi, marveč v sporazumu in v vzajemnosti z njimi“.

Volilna reforma za kranjski deželni zbor. — Ustavni odtok je sprejel načrt volilne reforme. Število poslancev se poviša od 37 na 49 in 1 virilist. Od 13 novih mandatov jih pade 11 na splošno kurijo, 2 na mestno in sicer ju dobi Ljubljana. Po sedanji situaciji bi imeli klerikalci 26, naprednjaki 12, Nemci 11 poslancev. Za premembo deželnozbornskega volilnega reda je treba navzočnosti 42 po- slancev in tričetrtinske večine.

Razne vesti.

Cesarjev dar. — Cesar je daroval vsake- mu polku, ki nosi njegovo ime, po 15.000 K. Ta svota se ima razdeliti do polovice med častnike, druga polovica pa med moštvo.

Generali se poklonijo cesarju. — Dne 30. t. m. se pokloni cesarju generaliteta. Temu sledi svečan dvorni obed za 40 oseb. Istega dne se poklonijo cesarju deputacije vseh polkov, katerih je imejitelj.

Gospa Toselli, bivša saksionska prestolo- naslednica, je povila sina.

Slovaškega rodoljuba V. Hurbana so obsodili v 2 mesečno ječo in globo 1200 K radi „ščuvanja proti ogrski državi“

Ljubljanski škof tožen. — V imenu kurato- rija za ustanovitev dekliške šole v Novem- mestu je vložil novomeški prošt dr. Elbert proti škofu Jegliču tožbo za izročitev 18.000 K dedščine, shranjene v škofiji, namenjene pa za dekliško šolo, po nekem umrlem du- hovníku. Vršila se bo razprava, ker škof noče dati 18.000 K

Odkritje spomenika v Port-Arturju. — Danes odkrijejo v Port-Arturju spomenik, ki so ga dali napraviti Japonci v čast padlim ruskim vo- jakom. Japonci so na to slavnost povabili tudi ruske vojaške kroge.

Književnost.

Slovensko-nemška maja na Koroškem. — Na- bral Ante Beg. Izdala „Narodna založba“ v Ljubljani. Cena 1 K 40 vin., s pošto 10 vin. več. Vrlo zanimiva knjiga, ki nam predstavlja jezikovno mejo med Slovenci in Nemci na Ko- roškem. Razne podatke je pisatelj sam nabral. Pisana je knjiga prav poljudno. Knjigo pri- poročamo.

O šolski reformi. — Spisal dr. Dragotin Lončar, profesor na mestni realki v Idriji. Ponatis iz „Učit. Tovarisa“. Stane 40 vin. po pošti 10 vin. Založilo uredništvo „Učit. Tovarisa“. Kdor se hoče poučiti o šolski re- formi, naj čita temeljito brošurico.

Slovenske narodne pesmi. — Zbral in ure- dil Marko Bajuk. III. zv. Založil L. Schwent- ner v Ljubljani. 30 lepih narodnih pesmij je zbral in tej zbirki. Pevci, pevska društva sezite po njih! Cena je 1 K.

Parna: „O te ženske“, koračnica za klavir iz opere te „Nečak“. Cena K 1:50 vin. „Mina valček“, koračnica za klavir iz iste opere. Cena K 2:40 vin. Parnova dela pri- poroča najbolje ime skladatelja.

Iščem poslovođja

za svojo trgovino mešanega blaga v Kranju (Gorenjsko). — V poštev pridejo edino le osebe, katere imajo za ta posel popolno znanost in so bile v tej lastnosti eventualno že dru- god nastavljene, potrebno je tudi znanje slovenščine in nem- ščine v govoru in pisavi, izvednost v korespondenci in knjigo- vodstvu. V dotičnih ponudbah naj se navede: dosedanje de- lovanje, čas istega in pri komu, dan vstopa in plačilni zahtevk.

Peter Majdič, Celje.

Skrbite za bodočnost!

Najugodnejše zavaruje „Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje na življenje v Pragi“; edina slovenska družba te stroke.

Novodobni zavarovalni pogoji, zmerni tarife za razna praktična življenska zavarovanja.

V ustanovnem letu 1900. je bilo podanih ponudb na zavarovani znesek K 122.000 v letu 1907. pa za K 10.413.800, kar najbolj dokazuje o razvoju zavoda in zaupanju katerega uživa.

Ponudbe sprejema in daje vsa tozadevna pojasnila

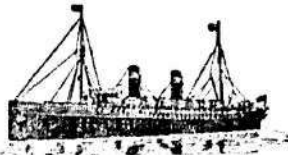
**zastopnik za Goriško
JOS. ROVAN**

komisijsko & agencijsko podjetje
v Gorici, Stolni trg št. 9.

V izpolnitvev organizacije sprejme se v vseh večjih krajih Goriške delavne sotrudnike kot krajevne zastopnike pod ugodnimi pogoji. Dotične ponudbe nasloniti je na zastopnika za Goriško.

Potnikom v Ameriko

priporoča

generalna agentura „Amerikanske in White Star Linije“

najhitrejšo vožajo preko Basla-Parisa-Cherbourg-New-York.

2 odhoda na teden. Prosta hrana že v Baselu.

Z velikanskimi parniki teh linij traja prevoz od Cherbourg-New-York v resnici le 5 in pol do 6 dni.

Vsa potrebna in natančna pojasnila daje radevolje in zastoj: „Generalna Agentura“ Im Obersteg & Co Basel Aeschengraben 28 (Švica)

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim lamstvom.

(V lastni hiši, Gosposka ulica št. 7, I. nadst.) — Telefon št. 79.

Račun poštne hranilnice št. 837.315.

V skupni seji načelstva in nadzorstva z dne 5. decembra 1907. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrušnikom na vknjižbe po 6 %, na varščino ali zastave in na menjice po 6 1/2 %; za čas denarne draginje 1/4 % višje.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1907. s 6 %.

Stanje 31. dec. 1907.: Zadrušnikov 1867 z deleži v znesku 99.684 kron. — Hranilne vloge: 1.706.550-77. — Posojila: 1.699.186-77. — Reservni zaklad: 85.954-35. — Vrednost hiš: 112.328.—

Cenj. dame in gospodje -- pozor!

Imate šivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovjšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka.

Po dolgoletnih skušnjah sva se prepričala da ostane „Original“ le najboljši.

Original-Viktoria stroji delajo še po 15-letni uporabi brezšumno.

Original-Viktoria stroji so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

Original-Viktoria stroji so najpripravnejši za umetno vezenje (rekamiranje). Tvrška stavi na razpolago strankam učiteljico, ki poučuje brezplačno.

Original-Viktoria stroji so najboljši izdelki vseh dosedaj obstoječih tovarnen. Za vsak stroj jamčiva 10 let. Nikdo naj ne zamudi prilike ogledati si pred nakupom „Original-Viktoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Viktoria“ strojev in drugih šivalnih strojev, dvokoles „Fuchs“, orožja, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki

KERŠEVANI & ČUK - GORICA

Stolni trg št. 9 (Piazza Duomo)

Lastna delavnica in popravilnica RIVA CASTELLO št. 4.

Sveži (frisen) špeh debel samo iz hrblta

brez kože 80 kr. kg.

Špeh druge vrste brez kože 74 kr. kg.

Vsak dan sveže blago pošilja od 5 kg naprej. Razpošilja se po povzetju.

Izdelujem tudi zajamčeno pristne

kranjske klobase.

Karol Černe, mesar

v Ljubljani.

Bolnikom na pljučih,

kateri še ne poznajo izvrstnega Grundmannovega čaja in bombonov proti kašlju in pljučnim boleznim, priporočamo v njihovo korist to izvrstno zdravilo. Neštetim bolnikom, ki so trpeli na pljučni bolezni in so se izgubili upanje da ozdravijo, je pomagal ta čaj. Že v kratkem času se obrne na bolje. — Čudovito upliva ta čaj pri zastarelem kašlju, zasliženju, hripavosti pri kroničnem pljučnem katarju in bolečinam v grlu, naduhtit. Ker pa poskus več koristi nego same besede, razpošilja tvrdka lekarnarja Grundmann-a, Berlin S. W., Friedstr. 207.

20.000 poskusov

tega izvrstnega čaja. Poslati je točen naslov ter znamko za 20 via. — Brezplačni pošiljati se priloži poučna ilustrirana knjižica. Nikdo naj ne zamudi te ugodne prilike! Bodite prepričani, da učinkujeta čaj res izvrstno; sicer bi tvrdka lekarnarja Grundmann-a gotovo ne razpošiljala brezplačnih poskusenj. Naročite takoj; ne bode Vam žal!

Čistilnim ekstraktom
Globus
Najboljše čistilo
na svetu

Slov. bralno in podporno društvo v Gorici

razpisuje službo

društvenega uradnika,

ki bi opravljal

denarniške posle in pobiral udnine.

Zahteva se nekaj kavicije. Prosilec mora stanovati v Gorici. Plača po dogovoru. Ponudbe pisane lastnoročno in opremljene z spričevali dosedanjega službovanja je pošiljati do 23. t. m. na predsednika g. dr. Petra Medveščeka, v Gorici, Via Ascoli 27.

ODBOR.

Žene!

Ako trpite na strjenju krvi in na podobnih boleznih, tedaj pišite na P. Ziervas-a Kalk 244 pri Kolinu ob Reni.

Nekatera od sto in sto zahvalnih pisem:

„Gospa B. iz W. piše: Lepa hvala! Vaše sredstvo je učinkovalo že 5. dan“.

Gospa L. v M. piše: „Priporočala bom vsakomu Vaše izvrstno sredstvo ter ne bom sama nikoli brez njega“.

Arhitekt S. v M. piše: „Za izborna postrežbo se zahvaljujem. Pri moji ženi je Vaše sredstvo že po 3-dnevni rabi brez bolečin učinkovalo“.

Proti pošiljati 1 marke nemške veljave (tudi v znakah) pošljem knjigo: „Motenje perjote“ spisal dr. Med. Levis. — Pojasnila brezplačno.

Za odgovor naj se priloži znamko.

Z znamko

Marsner

zaznamovani

šumeči limonadni bonboni
malinov, jagodov, češnjev- in prvenecv okus
so najboljši.

Prva češka delniška družba za orient. sladkorno blago prej A. Marsner
Kraljevi Vinogradi.

Dobi se v Gorici pri A. P. Glessig, A. Seppenhofer in G. Furlani.

Denar prihrani, kdor kupi izgotovljeno pohištvo pri

Ant. Breščak-u
v Gorici,
v Gosposki ulici št. 14
(v lastni hiši)

kateri ima v zalogi najdogatejšo
izbero pohištva vseh slogov za
vsak stan, priprostega in naj-
finejega izdelka.

Daje tudi na obroke.
Lastna delavnica
za tapecirano pohištvo.
Gene brez konkurence.

Različno pohištvo iz železa,
podobe na šipe in platno, ogledala,
žima in platno.

CHRISTOFLE & Cie Namizno orodje in posodje vseh vrst.

Priznana težko posrebrnjeno najlepše forme.

Kompletne kasete namiznega orodja, posodja za omako, čaj, namizni podstavki, umetni izdelki.

Jedino nadomestilo pravega srebra.

Posebni izdelki za hotele, restavracije in kavarne, kakor tudi pensijone gospodinjstvo itd.

G. kr.

dvorni založniki **Christofle & Cie** Dunaj I. Opernring 5 (Heinrichshof).

Ilustrovan cenik na zahtevanje. — V vseh mestih zastopano po prekupcih. — Kot jamstvo svoje izvirnosti imajo naši izdelki svojo tovarniško znamko in ime Christofle.